

Rezervy

účetní a daňový pohled

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Jana Janoušková

Rezerva - velmi zjednodušeně

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Vytváření zdrojů na krytí budoucích výdajů

Tvorba rezervy (zvýšení nákladů)

Čerpání rezervy (snížení nákladů).

V podnikatelské činnosti nám slouží ke krytí očekávaných budoucích výdajů, rizik a ztrát

Z pohledu účetního

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Vede ke „zhoršení“ HV firmy

Tzn. ovlivní rozdělení zisku → dividend

Věrný obraz, zásada opatrnosti

Účetní jednotka by si měla tvořit dle svých potřeb

Rezervy jako účetní kategorie

Považují se za cizí zdroj a také se tak vykazují

Jejich tvorba se účtuje na vrub nákladů a není **daňovým** nákladem !!

Účetní jednotka o ní rozhoduje sama

I když z hlediska práva nejde o závazek (dluh)
→ protože se nejedná v okamžiku jejich vzniku
a tvorby o faktický dluh vůči třetím osobám

Vymezuje je zákon o účetnictví - Tituly pro jejich tvorbu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Účetní rezervy na rizika a ztráty
 - Účetní rezervy na daň z příjmů
 - Účetní rezervy na důchody a podobné závazky
 - Účetní rezervy na restrukturalizaci
 - Technické rezervy
 - Jiné rezervy dle zvláštních právních předpisů
-

Rezerva na riziko či ztrátu z podnikání

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vytváří pouze na základě:
 - **současných** skutečností,
 - **správné identifikace** jednotlivých případu, kdy lze tato rizika a ztráty očekávat (není znám pouze čas a částka).
- Tvoří se pro jednotlivé, individuálně určené případy budoucích ztrát či rizik (např. bezplatné záruční opravy).
- **Nelze tvořit** na obecné neidentifikovatelné rezervy (např. na všeobecná podnikatelská rizika).

Rozhodnutí na základě:

- Uskutečněných účetních případů.
- O skutečnostech, o kterých se sice neúčtovalo, ale dají se odvodit odhadem, zkušeností z minulých let, empirických či statistických šetření.

Na příklad:

- **Rezerva na záruční opravy**
(výše se stanoví procentem z objemu prodaných výrobků)
 - **Rezerva na předpokládanou realizaci záruky** poskytnuté za spřízněný podnik, který nebude schopen uhradit své závazky, za něž byla záruka převzata
(předpokládané ztráty jsou reálné vzhledem ke známým okolnostem a poznatkům).
-

Rezerva na daň z příjmů:

V době, kdy sestavuji účetní závěrku před sestavením řádného daňového přiznání a **odhaduji** daňovou povinnost

(uzavírám účetní knihy v únoru a daňové přiznání budu odevzdávat až 30. 6.)

Slouží výlučně k vypořádání daně z příjmů a nelze ji použít pro vyúčtování ostatních daní.

Rezerva na restrukturalizaci:

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- program, kdy se významně mění předmět činnosti, či způsob jakým je činnost prováděna:
 - Přemístění aktivit do jiné oblasti.
 - Uzavření, utlumení či ukončení podnikatelských aktivit.

Podkladem je **schválený program restrukturalizace**, jedná se o mimořádnou účetní událost, je spojena jen s přímými náklady nezbytně nutnými na tyto aktivity.

(nelze použít např. na přeškolení zaměstnanců, kteří nadále zůstanou v zaměstnaneckém poměru, náklady na marketing apod.)

Daňové rezervy

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Podmínky **viz** zákon č. 593/1992 o rezervách pro zjištění základu daně příjmů, v aktuálním znění

Zejména možnost využití rezervy k legitimnímu **snížení základu daně**

→ *účetní (ostatní) – sníží pouze účetní HV – neovlivní základ daně*

→ *daňové (zákonné) – ovlivní snížení základu daně*

„Zákonné“ rezervy

Zákon specifikuje následující **druhy rezerv**, jenž lze uznat za určitých podmínek daňově uznatelnými:

- Bankovní rezervy,
 - Rezervy v pojišťovnictví,
 - **Rezerva na opravu hmotného majetku,**
 - Rezerva na pěstební činnost,
 - Ostatní rezervy, které budou vymezeny zvláštními zákony.
-

Daňovou rezervu:

- Může tvořit právnická i fyzická osoba, včetně těch, kteří vedou daňovou evidenci.
- Lze ji tvořit i u příjmů z nájmu dle § 9 ZDP.

Nejčastěji z výše uvedených titulů rezerv se setkáváme s **rezervou na opravu hmotného majetku**.

Podmínky tvorby dělíme do následujících oblastí:

- ✓ Kdo může tvořit rezervu ?
 - ✓ Co je předmětem rezervy ?
 - ✓ Stanovení výše rezervy ?
 - ✓ Doba tvorby rezervy ?
 - ✓ Čerpání rezervy ?
-

Kdo může tvořit rezervu ?

1. mají k hmotnému majetku právo **vlastnické** (nebo jsou organizační složkou státu příslušnou hospodařit s majetkem státu),
2. jsou **pachtýři** (nájemci) hmotného majetku a k opravám najatého hmotného majetku jsou *smluvně písemně zavázáni*.

Pozn.:

Rezervu lze tvořit pouze na opravu hmotného majetku, který je v *obchodním majetku* firmy (tzn. nelze ji vyvářet k majetku v osobním vlastnictví podnikatele, který využívá tento majetek pro podnikání).

Co je předmětem rezervy?

Zákon je v tomto směru jednoznačný.

Předmětem tvorby rezervy je zásadně oprava hmotného majetku.

V žádném případě se nesmí jednat:

- technické zhodnocení majetku,
 - ale ani o běžnou údržbu,
 - o majetek určený k likvidaci,
 - opravu v důsledku škody či jiné nepředvídatelné a nahodilé události.
-

Objektem tvorby:

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

je plánovaná oprava hmotného majetku, jehož doba odpisování stanovená zákonem o daních z příjmů je **pět a více let**.

*K majetku, který řadíme do 1. odpisové skupiny dle ZDP, **nelze** vytvářet daňově uznatelnou rezervu!*

Tvoří se na jednotlivé, samostatné opravy:

Př:

Firma chce opravovat střechu a okna na dané budově

→ Tvoří rezervu samostatně na každou opravu zvlášť!!!

Doba tvorby rezervy

- Rezerva nesmí být tvořena pouze na **jedno** zdaňovací období,
- musí být tvořena alespoň **ve dvou po sobě** následujících zdaňovacích obdobích.
- **Nelze** ji **přerušit**, jedno zdaňovací období **vynechat** a pokračovat až další zdaňovací období !!
- Předpokládaný rok zahájení opravy se ale do počtu let tvorby rezervy **nezahrnuje**.

Zákon o rezervách stanoví **maximální dobu** na kterou lze rezervu tvořit, jež je závislá na odpisové skupině předmětu opravy:

Odpis. skupina	Doba odepisování	Max. doba tvorby rezervy
2	5	3
3	10	6
4	20	8
5 a 6	30 a 50	10

Čerpání rezervy Viz § 7/odst.6

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Vytvořená rezerva se musí vyčerpat v určitém časovém období.

Tzn. nemůže docházet pouze k vytvoření rezervy a přitom k jejímu nevyčerpání.

Když k opravě nedojde se musí o celou vytvořenou rezervu zvýšit výsledek hospodaření pro stanovení základu daně (= zvýšit základ daně).

Zahájení opravy = Zdaňovací období, které následuje po zdaňovacím období, kdy bude dokončena *tvorba* rezervy

Rezerva se čerpá, tj. zvyšuje se hospodářský výsledek a tím také daňový základ v období následujícím po její tvorbě (tzn. v podstatě v roce plánované opravy).

Zákon umožňuje posun (§7/odst. 6) a současně dvě omezení:

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

„...Poplatník může vyčerpat rezervu nejpozději ve zdaňovacím období, které následuje po zdaňovacím období, ve kterém byla oprava zahájena...“.

„...Pokud ale nebude oprava zahájena nejpozději ve zdaňovacím období **následujícím po zdaňovacím období**, ve kterém se při výpočtu výše rezervy předpokládalo zahájení opravy, je podnikatel povinen rezervu **zrušit** v tomto následujícím zdaňovacím období“.

Firma zahájila dvouletou tvorbu rezervy na opravu výr. linky v r. 2017. Rozpočet činil 200 000 Kč. Předpoklad opravy 2019. Vzhledem k finančním potížím skutečné zahájení opravy až v r. 2021:

Rok	Skutečnost	Stav rezervy	Vliv na DZ
2017	Tvorba rezervy	+ 100 000	- 100 000
2018	Tvorba rezervy	+ 100 000	- 100 000
2019	Termín opravy	0	0
2020	Nutno zrušit rezervu	- 200 000	+ 200 000
2021	Realizace oprava		- 200 000

Účetní a daňová rezerva:

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Tvorba daňové rezervy v podstatě představuje odložení daňové povinnosti do následujících let.

Je třeba si uvědomit, že opačná situace nastává u **účetních rezerv**. Tyto nejsou daňově uznatelné a proto je nutno v daném zdaňovacím období zvýšit o částku jejich tvorby hospodářský výsledek pro zdanění.

A naopak v období čerpání účetní rezervy je zase třeba výsledek hospodaření před zdaněním snížit o částku čerpání této rezervy.

Tvorba rezervy podléhá dokladové inventuře:

Na evidenční kartě by měl být:

- Popis rezervy
- Druh rezervy (daňová či účetní)
- Na co se vytváří
- Doba tvorby
- Výše rezervy, včetně dokladu, na základě kterého byla výše stanovena

Inventarizace → kontroluje se:

- Zda tvorba rezervy odpovídá skutečným potřebám
 - Odůvodněnost její výše, zda se nezměnily podmínky
 - Přiměřenost, účel
-

Př: Společnost Alfa s.r.o. má v obchod. majetku a předpokládá:

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Provedení:

- u zemědělského stroje *generální opravu*
- u nákladního automobilu *výměnu motoru*
- u provozní haly – *opravu střechy a rekonstrukci elektroinstalace.*

Chce si na výše uvedené činnosti vytvořit zákonnou rezervu.

Řešení:

Zákonnou rezervu lze vytvořit pouze:

- na výměnu motoru u nákladního automobilu
- a opravu střechy u provozní haly!!!

Zemědělský stroj – odpisová skup. 1 NELZE

Rekonstrukce je technické zhodnocení - NELZE

Příklad:

Společnost chce vytvořit rezervu na nátěr oken u nemovitosti, zařazené do obchodního majetku. Rozpočtový náklad je odhadnut na částku 125 000 Kč.

V jaké výši vytvoří zákonnou rezervu?

Řešení:

Nejedná se o opravu ale běžnou údržbu – zákonná rezerva je daňově neuznatelná
